

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plaćujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Črna gora se je vdala.

Zasledovanje Črnogorcev.

Dunaj, 15. januarja.

Zasleduje poraženega sovražnika, so naše čete včeraj s svojim južnim krilom zasedle Špico.

V Cetinju je bilo zaplenjenih 154 topov različnega kalibra, 10.000 pušk, 10 strojnih pušk in mnogo municije in vojnega materijala. Število v bojih za ozemlje Lovčena je naraslo na 45. Včeraj je bilo zajetih 300 vjetnikov.

Južno Beran, kjer se nasprotnik še srdito ustavlja, so naši bataljoni z jurišem zavzeli nasipe visočine Gradina.

Dunaj, 16. januarja.

Severno od Grahova se vrše zasledovalni boji. Naše čete so v tem prostoru vjele 251 Črnogorcev in vplenile neko polno municijsko skladišče. Število zadnje dni pri Beranah vjetih presega 500.

Po zavzetju Lovčena.

Da bi se mogla Črna gora še braniti, tega nihče ne verjame, jasno je marveč tudi sovražnikom, da črnogorskim četam ne preostaja ničesar drugega, kakor beg v Albanijo ali pa kapitulacija, kajti avstrijske kolone so prodrle že tako daleč, da onemogočujejo vsako redno aprovizacijo črnogorske armade ter s tem tudi nadaljni odpor v Črni gori sami. „Lovčen je izgubljen“, toži „Temps“, „Črna gora spada k onim državam, ki so postale žrtev Nemčije.“ „Temps“ si ne ve druge tolažbe, kakor to, da naj bi bilo uničenje Črne gore za entento dober nauk za bodočnost.

Neznatne izgube pri osvojitvi Lovčena.

Iz vojnega časnikarskega stana poročajo: Naše čete so pri zavzetju Lovčena fizično sicer silno trpele, ker je bila strašna burja, Črnogorci so se

ljuto opirali, toda izgube so bile razmeroma neznatne. Na naši strani je padlo le 153 mož, med tem ko so naši vojaki pokopali nad 600 črnogorskih mrličev.

Na dan osvojitve Cetinja je prosila črnogorska vlada za mir. Avstrija je privolila v mirovna pogajanja, ko je Črna gora privolila v kapitulacijo cele armade.

Dunaj, 17. januarja.

Črnogorski kralj in črnogorska vlada sta dne 13. januarja prosila, na ustavimo sovražnosti in da se naj pričnejo mirovna pogajanja. Mi smo odgovorili, da je mogoče ustreči tej prošnji šele po brezpogojni kapitulaciji črnogorske armade. Črnogorska armada je včeraj našo zahtevo po brezpogojni kapitulaciji sprejela.

Pred kapitulacijo.

Naše čete so stale zapadno od Virpazarja, severno od Rjeko, severno od Ublja in severno od Grahova v boju s črnogorskimi četami, ko je došla vest, da je Črna gora kapitulirala.

Kapitulacijska pogajanja.

Bilo je dne 13. januarja, ko so dospeli dva črnogorska ministra in neki črnogorski artiljerijski major kot parlamentarji do črte naših sprednjih straž ter oddali tudi pismeno zatrdilo kralja Nikite in črnogorske vlade, da so pripravljeni takoj pričeti s pogajanj. Parlamentarji so dobili v odgovor zatrdilo, da se lahko prične mirovna pogajanja, če črnogorska vojska prej brezpogojno odloži orožje. Črnogorski parlamentarji so čakali na odgovor v Cetinju ter ga nato takoj izročili vladi in kralju. Že dne 16. januarja so nato sporočili, da sprejme Črna gora pogoj brezpogojne odložitve orožja.

zakoljejo kravo. Fišbajn pa je vpil in razsajal ter je bil mnogo bolj razburjen kot krava sama. Med tem ko so jo dajali iz kože, je letal od enega do drugega ter poskušal vsakega v svojem narečju prepričati o pravičnosti svoje zahteve. Vojaki so ga poslušali, ne da bi ga docela razumeli, se smejali ter ga poslali k drugi stotnji. Preskakljaj je tako vse taborišče, bil desetkrat na sumu, da je ogleduh, a vedno se je zopet izkazalo, da je to oni mož, ki ima za kravo terjati denar. Bliskoma se je to izvedelo in v dobri uri je bil Menase popularen mož. Poiskali so ga in ž njim tržili, medtem ko je sam postajal vedno bolj razburjen. Ko so mu mesto štirideset goldinarjev ponudili osemdeset kron, je postal šele prav živahen.

Hipno pa se je prikazal sovražnik. Vojaštvo je zavzelo določene prostore in med njimi je tekal Fišbajn, ki se še vedno ni izpoznal ter je sedaj že zatrjeval, da je zadovoljen z dvesto kronami. Streli so padali, a barantal je dalje, ni se bal, niti na misel mu ni prišlo, da bi se bil bal. Navzoč je bil pri celém boju in zaslužil bi bil hrabrostno kolajno kakor vojaki. A dobil je ni, nego le dvesto kron — ne všteti sunek v rebra, ker ni pustil spati trudnih vojakov.

Ko pa so prihodnjega dne zopet korakali skozi vas, jih je pozdravljaj Menase Fišbajn kot stare znanke in zašepetal je vojakom: „Ali ne potrebujete zopet kake krave? Imam še eno!“

Kapitulacija črnogorskih čet.

Prve črnogorske čete so odložile orožje pri Virpazarju. Kapitulacija se vrši do sedaj brez težkoč. Črnogorci so silno deprimirani. Na severovzhodni črnogorski fronti, ob Tari in pri Beranah, so se vršili dne 17. januarja še manjši boji, ker črnogorske čete še niso povsodi dobile ukaza, da izroče orožje.

Pred razoroženjem Črne gore.

Dunaj, 18. januarja.

Pogajanja, ki naj uredijo razoroženje črnogorske vojske, so se pričela včeraj popoldne. Naše čete, ki so med tem zasedle že Virpazar in Rjeko so ustavile sovražnosti.

Pogajanja s Črno goro.

Z Dunaja poročajo: Čim bo izvršena kapitulacija črnogorske armade, pričnejo diplomatska mirovna pogajanja. Kot avstrijski pooblaščenec bo fungiral bivši cetinjski posanik Edvard Otto, ki je že odpotoval v Cetinje.

Italijanski uradni krogi so vedeli za kapitulacijo Črne gore naprej, javnost pa je razburjena in ogorčena.

Lugano, 18. januarja.

Kapitulacija Črne gore je morala vodilnim krogom v Rimu biti znana že poprej. Baron Squitti, italijanski poslanik v Srbiji, je moral predvčerajšnjim zvečer, neposredno po svojem odhodu v Rim odpotovati nazaj v Brindisi, odkoder je odpotoval že dalje s člani srbske vlade na Krf. Tittoni je pospešil svoj povratek v Pariz in londonski poslanik marki Imperiali svoje nameravane potovanje v Rim. Sonnino je imel posebno dolge pogovore s francoskim in ruskim poslanikom, kakor tudi z vojnim ministrom. Poleg diplomatske živahnosti se opaža, da parlamentarno najuglednejši člani kabineta obnavljajo svoje separatne konference. Najbrže se pečajo tudi s politiko reformnih socialistov in radikalne stranke, ki je nastala zadnje dni in katera graja zadnje gospodarske neugodnosti kakor tudi glede na prevoznine, ki je narasla na 107 in pol lire za tono od New Castla v Genovo, pomanjkljivost vladnih odredb, dalje z ostro pritožbo več stotin socialističnih uprav. Časopisje piše o kapitulaciji Črne gore, proti katere možnosti same so rohnili že po padcu Lovčena, ogorčeno, srdito, zasramujoče ali pa tudi v strahu pred bodočimi dogodki v Albaniji in uporabo prostih avstro-ogrskih čet na drugi fronti, poleg svojega navadnega kazanja na naše takozvane iluzije in na zmago četverozveze, katero morejo olajšati brezdomno enotni napori zaveznikov, pišejo pa jako zmedeno. „Messagero“ in „Secolo“, ki dobivata vse svoje instrukcije iz Francoske, smatrata kapitulacijo Črne gore za posledico sumljivih intrig, odrekajo Črnogorcem čast in izjavljajo, da je okolnost, da se ne brani Skadra in drugih prostih krajev, v zvezi s izdajstvom in temnimi načrti Nikite.

Italijanska kraljica za mir Črne gore z Avstrijo.

Iz Italije prihajajo v Švico poročila, da je italijanska kraljica porabila ves svoj vpliv, da je pregovorila svojega očeta, naj ponudi mir Avstro-Ogrski, da ga obvaruje usode, kakoršna je zadel srbskega kralja.

Plen v Virpazarju.

Dunaj, 19. januarja.

Pri zasedenju Virpazarja so vplenile naše čete, kakor se naknadno poroča, 20 jeklenih topov.

Četverozveza je pretrgala diplomatske stike s Črno goro.

Iz Milana javljajo: Francija, Anglija in Italija so svoje, pri kralju Nikiti akreditirane poslanike odpoklicale. Diplomatski stiki entente s Črno goro so pretrgani.

PODLISTEK.

Kravja kupčija.

Neobhodno je bilo treba preskrbeti za poljsko kuhinjo mesa. Pri tem pa je imela krava Menase Fišbajna smolo, da jo je zapazila naša patrulja. To naj bi bila rajše opustila. Saj sicer res ni bila krava, da bi se je človek razveselil: kosti so ji štrlele kakor ostri robovi iz telesa, vime je bilo suho ter pomečkano in videti je bilo, kakor sedem slabih let. Pa kljub temu; bila je krava in v naglici ni bilo dobiti druge. Mudilo pa se je zelo, zakaj v prvo so rabili avstrijski vojaki meso, v drugo pa sovražnik ni bil daleč. Tako so prijeli vojaki kravo ter jo odgnali. Povpraševali so po Menasi Fišbajnu, a le-ta se je bil nekam poskril. Hoteli so izročiti denar njegovi ženi, a ona se ga je branila vzeti, vsekakor zato, ker je bila svota manjša, kakor je mislila, da jo bo dobila za kravo. Komaj pa so vojaki s kravo vred odkorakali, že je priskakljajal mal možiček za njimi: Menase. Najprej je stokal in jokaj, naposled pa, ko so ga vprašali za kupno svoto, je zahteval tristo rubljev.

Vojaki so se zgražali nad to predrznostjo, posmehovali so se mu ter mu zatrjevali, da bo dobil kvečjemu štirideset goldinarjev. Fišbajn si je razburjeno segel v rdečkaste lase, proklel je dan svojega rojstva in začel barantati. Vojaki so med tem dospeli v taborišče ter se takoj pripravili, da

Ustavljene podpore Črni gori.

Preko Rotterdamu javljajo: Angleška banka je prenehala izplačevati Črni gori od angleškega parlamenta odobrene podpore. Tudi Rusija je sistrirala izplačevanje podpor kralju Nikiti.

Bolgari se pripravljajo na veliko ofenzivo.

Stockholm, 19. januarja.

„Ruskoja Vjedomosti“ poročajo: Bolgari so pričeli zadnje dni obširne priprave; podpirajo jih transporti nemških čet. V Turčijo prevažajo velike množine težke artiljerije in ogromno vojnega materiala. V bolgarskih pristaniščih (ob Donavi), kamor neprestano prihajajo avstrijski in nemški kontingenti, vlada mrzlična živahnost. Iz Ruščuka na Vidin čez Nikopol in iz Tekle v Kladovo se grade važne strategične železnice, ki bodo do konca januarja gotove.

Grška in četverozveza.

Četverozvezne čete so razstrelile kolodvor Kilindir.

Pariz, 16. januarja.

„Agence Havas“ javlja iz Soluna: Oddelek četverozveznih čet je razstrelil včeraj z dinamitom kolodvor v Kilindiru. Istočasno je razdejal železniški tir v veliki dolžini.

Pričetek ofenzive proti Solunu.

Centralne armade se pripravljajo na ofenzivo proti Solunu. Pričetka njihove invazije na grško ozemlje je neposredno pričakovati.

Bombardiranje četverozveznih pozicij pred Solunom se je pričelo. Prvi napad se je izvršil blizu Dojrana. Na zapadu se nahajajo združene nemške in avstro-ogrške sile z glavnim stanom v Bitolju. Bolgari stoje na fronti Gjevvgjeli-Dojran, turška armada na črti Ksanti-Gumuldžina.

Avstrijski protest proti okupaciji Krfa.

Zunanji minister baron Burian je izročil po posredovanju ameriškega veleposlanika francoski in angleški vladi oster protest proti okupaciji otoka Krfa, ki ne pomenja le novega kršenja grške nevtralnosti in suverenosti, temveč krši flagrantno tudi mednarodni konvenciji z dne 14. novembra 1863. ter 29. marca 1864., ki določate trajno nevtralnost otoka Krfa.

Nove aretacije v Solunu.

Pariz, 16. januarja.

„Petit Parisien“ javlja iz Soluna: Čiščenje Soluna se nadaljuje. Znova je bilo aretiranih več oseb, med njimi dve ženski, ki so bile osumljene, da so poročale sovražniku o gibanju ententnih čet. Aretirane so spravili na ladje. Konfisciranih je bilo mnogo zelo zanimivih papirjev.

Venizelosove intrige.

Atenski krogi so prepričani, da je prvi svetovalec entente glede njenega postopanja proti Grški še vedno Venizelos, ki priporoča, da naj četverozveza zasede čim največ grških pristanišč ter okupira grške otoke.

Pariški „Eclair“ poroča, da bo ententa zasedla tudi goro Atos ter jo porabila kot vojaško oporišče.

Splošna mobilizacija na Grškem.

Preko Ženeve poročajo iz Aten: Kralj je odredil, da se skličejo vsi vojaški letniki, ki se nahajajo na dopustu, zopet pod orožje. — „Tageblatt“ pa poroča: Vpoklicani so letniki 1889, 1890 in 1891 ter vsi mladeniči, ki so rojeni v letih 1889. do 1894.

Subversivno gibanje na Grškem.

„Pester Lloyd“ poroča: Iz atenskih poročil je razvidno, da se na Grškem razvija nemoteno skrajno resna venizelistična agitacija, ki je pred vsem naperjena proti kralju in kraljici. Tudi pri armadi se nahajajo številni angleški in francoski agenti, ki hujskajo zlasti proti Bolgariji. Zdi se, da grška vlada ni dovolj močna, da bi nastopila proti temu subverzivnemu gibanju s primerno brezobzirnostjo.

Izkrcaja v Kavali.

Iz Aten poročajo, da je ententa zopet izkrcala čete v Kavali.

Francozi in Srbi na Krfu.

Atene, 17. januarja.

Reuter poroča: Prefekt v Krfu javlja, da brez dovoljenja francoskih oblasti ne sme nobena ladja v ožino otoka Krfa. Danes so prispele srbske čete iz Albanije. Nastanjene bodo na malem otoku Ptychan pri Krfu. Srbski prestolonaslednik je prisel s častniki generalnega štaba iz Skadra v Krf. Kralj Peter je prisel sinoči na krovu francoske vojne ladje v Edipsos.

Velika italijanska ekspedicija v Albanijo.

Rim, 17. januarja.

Kralj in mornariški minister sta odpotovala v Tarent, kjer je koncentrirano vojno brodovje pod

vrhovnim poveljstvom vojvode Abruzkega, in v Brindisi, kjer stoje čete, pripravljene za potrebe Albanije. V Brindisi pride baje tudi princ Mirko črnogorski na posvetovanje s kraljem, ki se snide tam tudi s Pasičem.

Francoska akcija v Albaniji.

Sofija, 17. januarja.

Dozdeva se, da hočejo Francozi porabiti Krf za operacijsko bazo francoskega izkrcaja v Albaniji. Iz Santi Quaranta, nasproti Krfu, vodi moderno zgrajena široka cesta v Bitolj. Francoski inženirji so došli pred par tedni v Santi Quaranta, da znova preiščejo cesto in konstatirali so, da je treba le malo poprav, da bo cesta popolnoma dobra. Četverozveza namerava morda iz francoskih, italijanskih in srbskih čet v Albaniji, napraviti novo zapadno fronto.

Splošna ofenziva naših sovražnikov.

Bukareški lišti prinašajo izvajanja vojaškega strokovnjaka pariškega „Journal des Débats“ ki pravi, da bo imela ruska ofenziva velikanski vpliv na nadaljni potek vojne in na splošni vojni položaj. Javnost se vpsašuje, ali ni ruska ofenziva znak splošnega napada entente na vseh ostalih frontah, kar bi pomenilo novo fazo v vojni.

Angleži in Francozi se nameravajo polastiti Aten?

„Neue freie Presse“ javlja: Francozi in Angleži so zasedli atenska pristanišča Pirej in Faleron. Grška vlada je dala državne arhive prinesiti v Lariso.

Dunajski diplomatični krogi o teh dogodkih še niso prejeli nobene direktne vesti.

Iz Sofije javljajo: Ententne čete so se izkrcale v Korintu. Splošno se smatra, da se je odločila četverozveza k najsrajnejšim korakom, da prisili Grško k vojni. Mogoče je celo, da se nameravajo ententne čete polastiti samega kralja ter izzvati v deželi revolucijo.

Ultimatum četverozveze Grški?

Sofija, 17. januarja.

Poroča se, da so izročili poslaniki četverozveze grški vladi ultimatum, v katerem zahtevajo, da se naj Grška definitivno odloči, ali namerava iti s četverozvezo ali proti njej.

Francozi so aretirali na Krfu našega konzula.

Atene, 17. januarja.

Francozi so aretirali na Krfu avstrijskega konzula Teodora Edla ter agenta avstrijskega Lloyd Antonianija. Tudi v Santi Quarantu so aretirali Francozi agenta avstrijskega Lloyda. (Konzul Edl je znan iz Prohaskove afere. Posloval je takrat kot avstrijski preiskovalni funkcionar, katerega poročilo o dogodkih v Prizrenu je zaključilo znano diplomatično afero.)

Edino sredstvo.

Sofija, 17. januarja.

Tukajšnji poučeni krogi smatrajo, da so se dogodki na Grškem razvili že tako daleč, da ima grška vlada na razpolago le še eno sredstvo. Notranji položaj je skrajno resen, protesti proti množičnim se nasilnostim četverozveze ne zaležejo nič. Ako hoče Grška rešiti svojo neodvisnost, potem ji ne preostaja ničesar drugega, kakor da se brez odlašanja pridruži centralnim državam.

Grška črna vojska vpoklicana.

Preko Ženeve prihaja iz Aten vest, da je bila grška črna vojska vpoklicana.

Grške čete v Epiru.

Iz grških listov, ki kažejo znake vojaške cenzure, je posneti, da se vrše premikanja grških čet v Epiru. Železnične vozijo samo vojaške transporte, osebni promet je zaradi pomanjkanja premoga skrčen na eno tretjino.

Novi atenski policijski prefekt.

„Temps“ poroča iz Aten: Policijski prefekt je bil odstavljen. Njegov naslednik je polkovnik Falamiro.

General Sarraill vrhovni poveljnih na Balkanu.

Iz Pariza poročajo: General Sarraill je bil imenovan za vrhovnega poveljnika vseh četverozveznih čet na Balkanu.

400.000 mož v Solunu?

Iz Carigrada poročajo: Aliiranci so spravili svoje galipolske čete večinoma v Solun in le deloma v Aleksandrijo. Francozi in Angleži nameravajo ojačiti solunsko posadko na 400.000 mož. Pred Solunom se nahaja 12 velikih angleških in francoskih vojnih ladij ter 20 malih križark. Vse zveze med Solunom in Atenami so prekinjene.

Bolgari so odloženi Grkom pomagati.

Iz Sofije poročajo: Postopanje četverozveze proti Grški vzbuja v Bolgariji ogorčenje. Francosko-angleške nasilnosti ponižujejo ves Balkan. Ker

so vse zveze med Sofijo in Atenami pretrgane, se bolgarska vlada ne more pomeniti z Grško, kako ji naj pomaga. Zato bo Bolgarija skušala iz lastne inicijative preprečiti nadaljne nasilnosti entente. Tozadevno se nahaja bolgarska vlada v polnem sporazumu s Turki.

Kövessova armada ogroža generala Sarrailla.

„Petit Parisien“ priznava, da se nahajajo četverozvezne čete v Makedoniji vsled dogodkov v Črni gori sedaj v še večji nevarnosti. Armada generala Kövessa bo mogla sedaj nemoteno udariti na Bitolj in Ohrid ter prijeti Sarraillove čete v levem boku. Zato mora Italija vse storiti, da se postavi Kövessu v Albaniji v bran. General Lacroix zopet roti Italijane, da naj pošljejo čete v Solun, da bo mogel Sarraill pričeti z ofenzivo, za kar je skrajni čas.

Grška hoče ostati nevtralna.

Atene, 19. januarja.

V razgovoru s poročevalcem Reuterjevega urada, je ministrski predsednik Skuludis izrazil svoje presenečenje nad dvomi, ki jih očitno goje četverozvezne države napram grški politiki in ki se izražajo v omejevanju importa živil in premoga na Grško. Ministrski predsednik je z največjim poudarkom izjavil, da je sedanja grška politika popolnoma iskrena in združljiva z nevtralnimi stališčem, ki ga zavzema Grška napram obema skupinama vajujočih se držav. Skuludis je prepričan, da je taka politika za državo najboljša. Izjavil je, da bo ostala Grška nevtralna in ohranila svojo armado intaktno do končne likvidacije.

Kralj Peter v Edipsu.

Iz Rima poročajo: Kralj Peter, ki je dospel v Edipsos na otoku Evbeja (Evvia), ostane tam en mesec ter se bo zdravil. Edipsos je malo zdravilišče, ki je dala grška vlada srbskemu kralju na razpolago.

Rezidenca srbske vlade.

Iz Pariza poročajo: Srbska vlada bo imela svoj sedež v Aix-en-Provence. Srbska državna banka se nahaja v Parizu.

* * *

Kraval pri volitvah v Romuniji.

Iz Bukarešte poročajo: V 5 volilnih okrajih so se vršile nadomestne volitve za romunsko zbornico. V Galacu in Caracalu je prišlo med intervencionisti in socialisti do kravalov. Streljalo se je z revolverji. V treh okrajih so bili izvoljeni liberalni kandidati, v Galacu je ožja volitev med intervencionistom Lukaczem in liberalnim kandidatom Petrovičem.

Ententa kupuje žito v Romuniji.

Iz Bukarešte poročajo: Ententa je sklenila, nakupovati žito v Rumuniji, da prepreči eksport romunskega žita v centralne države. V Bukarešti se je osnoval angleško-francoski sindikat z glavnico 480 milijonov frankov, ki je sklenil, kupiti vse še proste žitne zaloge. Na angleški račun je bilo že kupljenih 80.000 vagonov žita, ki ostane do konca vojne v deželi.

Sovražno brodovje je bombardiralo Dedeagač in Porto Lagos.

Sofija, 20. januarja.

Uradno se poroča: Dne 18. januarja ob 8. dopoldne se je pojavilo iz 24 vojnih enot sestoječe sovražno brodovje pred Dedeagačem. Ob 9. uri 42 minut so pričele ladje obstreljevati mesto in višine v okolici. Obstreljevanje je bilo opoldne končano in ladje so odplule na visoko morje. Bombardement ni zahteval nobenih človeških žrtev, le 4 konji so bili ubiti. Isti dan je križarilo iz 16 enot obstoječe sovražno brodovje od 8. dopoldne do 1. popoldne v zalivu Porto Lagos. Ob 1. uri 5 minut so začele sovražne ladje bombardirati višine v okolici višine Porto Lagosa. Prekinile so ogenj šele ob pol 6. popoldne ter so nato odplule v smeri proti otoku Tasosu. Žrtev ni bilo nobenih.

Kralj Ferdinand častni feldmaršal avstrijske armade.

Dunaj, 20. januarja.

Cesar je podelil bolgarskemu kralju Ferdinandu čast avstro-ogrškega feldmaršala. Tozadevno cesarjevo lastnoročno pismo je izročil general grof Lonyay že dne 17. januarja.

Vojna z Italijo.

Zavzete pozicije pri Oslavju.

Dunaj, 15. januarja.

Sovražni artiljerijski ogenj proti prostoru pri Naborjetu in Rablju se je včeraj zopet pričel in je bil poglavitno namerjen na vasi. Ob Goriškem mostišču so naše čete iztrgale Italijanom od zadnje bitke močno utrjeno in zasedeno pozicijo pri Oslavju.

Sovražen letalec je letel čez Ljubljano in vrigel bombe. Poškodovan ni bil nihče in tudi škode ni nič.

Stoletnica cesarskih lovcev.

Dunaj, 16. januarja.

Ob primorski fronti se je stopnjeval topovski ogenj proti hribu Sv. Mihaela, mestoma pri Gorici in Tolminu ter proti Mrzlemu vrhu, do podvzetij sovražne pehote pa ni prišlo. Zavzetje hriba, na katerem stoji cerkev v Oslavju, o katerem se je že poročalo, da sta to izvršila oddelka pehotnih polkov št. 52 in 80, nam je doneslo 933 vjetnikov, med njimi 31 častnikov; 3 strojne puške in 3 metalice min. Tudi ob tolminskem mostišču smo vzeli sovražniku neki jarek.

Ob tirolski fronti so bili topovski boji v odsekih Schluderbach in Lavarone-Folgarija živahnejši. Stoječ na straži sredi svojih domačih gora na ogroženih mejah svoje domovine, praznujejo danes s puško v roki tirolski cesarski lovci stoletnico svoje ustanovitve. Hvaležno se spominja vojska na severu in na jugu slavnih dejanj teh vrlih vojakov, v katerih vrstah živi duh junakov iz leta 1809, in ki so si v veliki borbi sedanjosti zopet pridobili nevenljivih lavorik.

Topovski boji ob italijanski fronti.

Dunaj, 17. januarja.

Topovski boji na posameznih točkah primorske in tirolske fronte trajajo. Greben pri cerkvi v Oslavju so naše čete zopet zapustile, ker je sovražnik tja koncentriral svoj topovski ogenj. Na Goriškem so prisilili naši letalci več italijanskih priveznih balonov, da so se morali spustiti na tla ter so obmetavali sovražna taborišča z bombami.

Napad naših hidroplanov na Ancono.

Dunaj, 18. januarja.

Dne 17. januarja popoldne je izvršila flotilja naših hidroplanov silen napad na Ancono, kjer so bili kolodvor, elektrarna in neka vojašnica od težkih bomb zadeti in zažgani. Zelo ljuto streljanje štirih obrambnih topov ni imelo nikakega učinka. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana.

Topovski boji na italijanski fronti.

Dunaj, 18. januarja.

Položaj je neizpremenjen. Ob fronti v Dolomitih, ob tolminskem mostišču in na Goriškem so se vršili mestoma živahnejši topovski boji. Odbili smo manjša sovražna podvzetja pred tem mostiščem in napad na naše pozicije na severnem pobočju gore Sv. Mihaela.

Dunaj, 19. januarja.

Napade slabotnejših italijanskih oddelkov pri Lusernu in severno od tolminskega mostišča smo odbili.

Kaos v Italiji.

Lugano, 18. januarja.

Iz Rima poročajo, da tam ne vedo, kaj bi storili, vse je zbegano in brez glave. Pripisuje se velika važnost posvetovanju pod kraljevim predstvom, katero morda odloči, ali pride med Italijo in zavezniki do javnega spora ali ne. Računa se z izpremembami na vodilnih vojaških mestih in vsaj delno izpremembo v kabinetu.

Sijajen uspeh pri Oslavju. Naše čete vdrle v italijansko pozicijo ob Soči.

O veliki hrabrosti ob Soči se borečih c. in kr. čet, priča sijajno včerajšnji uspeh, ko je vdrl podpolkovnik Petzold s svojimi vojaki iz polkov 52 in 80 v italijansko pozicijo pri Oslavju. Mesto, kjer je vdrl, se nahaja na točki ob podgorski višini, kjer so se vršili, poleg Pevme, najbolj krvavi boji zadnje soške bitke. Ravno ono sovražno pozicijo, iz katere so se sipala vedno najmočnejša krdela proti goriškemu mostišču, so drzno naskočili junaki Ogrji in Poljaki, peščica ljudi je prechvalila sovražnika na enem njegovih glavnih oporšč in je zajela iz srede sovražne fronte skoro 1000 vjetnikov.

Strah pred avstrijsko ofenzivo.

„Corriere della sera“ se hujuje na Augleže in Francoze, ker ti svetujejo Italiji, naj opusti ob svoji fronti proti Avstriji ofenzivo in se zadovolji z defenzivo. „Corriere“ pravi, da se morda sedaj pridružijo Francozom in Angležem tudi Rusi ter bodo isto zahtevali, da naj ne pošiljamo vojakov samo na svojo mejo. Kdo nam pomaga se vprašuje „Corriere“. Ako se Nemci in Avstriji odločijo, začeti z ofenzivo in vpasti v Italijo, kdo nam bo pomagal vsiklik „Corriere“. Nemčija je obljubila Italiji, da ji poplača njeno izdajstvo. Italije pa nikako prigovarjanje, tudi prigovarjanje najznamenitjših strategov entente, ne spravi od tega, da bi oslabila svoje bojne sile na meji in se začela loviti za pustolovščinami.

Novi nabori v Italiji.

Na nabore so pozvani iz letnikov 1886. do 1891. vsi oni, ki so bili pri zadnjem naboru spoznani za nesposobne za vojaško službo.

Italijo more rešiti samo hitro sklenjen mir.

Neki sotrudnik lista „Tägliche Rundschau“ je imel v Švici priliko govoriti z uglednim italijanskim politikom. Ta slika položaj za jako kritičen, dasi kriza še ni dosegla vrhunca. Izjavil je, da more Italijo rešiti samo hitro sklenjen mir, ministrstvo Salandra mora odstopiti in Italija se mora zopet pridružiti Avstriji in Nemčiji. Sedanja italijanska vlada je prelomila zvezo z osrednjima državama, naj ima sedaj tudi pogum, da pretrga vezi s svojimi sedanjimi zavezniki, ker ti niso izpolnili predpogojev zveze. Preobrat mora biti, drugače nastane revolucija in anarhija, preobrat opravičuje najvišja življenska potreba.

Italijansko časopisje ostro napada Angleško.

Poroča se preko Lugana: Cenzura v Italiji je bila jako stroga. Sedaj pa dopuščajo cenzorji ostre napade na četvero zvezo. „Mattino“ v Neaplju priobčuje hud napad na Angleško, ki žali angleške državnike neusmiljeno in skončuje z besedami: Prestiž in prevlada Angleške sta za vedno izgubljena.

Vojna z Rusijo.

Novoletna bitka v vzhodnji Galiciji.

Dunaj, 15. januarja.

Novoletna bitka v vzhodni Galiciji in ob Besarabski meji se nadaljuje. Zopet je bil prostor od Toporovca in vzhodno od Rarančev prizorišče ljutega bojevanja, ki prekaša po svoji srditosti vse prejšnje borbe na tem bojišču. Štirikrat na posamičnih krajih tudi šestkrat je trdovratni nasprotnik peljal svoje 12 do 14 vrst globoke napadalne kolone proti postojankam, za katere se vrši vroči boj. Vedno je bil vržen nazaj, ne redko tudi v bližnjem boju z bajonetom. Merilo za izgube sovražnika je dejstvo, da je bilo v bojnem območju ene avstro-ogrske brigade seštetih nad tisoč ruskih mrličev. Vjeta sta bila dva ruska oficirja in 240 mož. Vrli branilci so ohranili vse postojanke in niso Rusi nikjer niti pedi prostora pridobili. Ob Stripi in v Voliniji ni posebnih dogodkov. Ob Korminu so dunajski domobranci odbili ruski naval pretežnih sil.

Pavza v bojih ob Besarabski fronti.

Dunaj, 16. januarja.

Novi težki poraz, ki so ga doživeli Rusi na svojega leta dan ob Besarabski fronti, je imel včeraj za posledico zopet pavzo v boju, ki je bila zdaj pa zdaj prekinjena od topovskega ognja menjajoče se sile. Južno od Kartilovke v Voliniji je napadel neki oddelek štrafunov neko rusko sprednjo pozicijo ter uničil posadko.

Odbiti ruski sunki.

Dunaj, 17. januarja.

Ob Besarabski vzhodno-gališki fronti postavljene armade so tudi včeraj opustile obnovitev svojih napadov. V splošnem vlada mir. Samo v prostoru vzhodno od Raranče so pregnale naše čete v hudih bojih sovražnika iz eksponirane pozicije, zasule njegove jarke in napele na njih ovire. V območju armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda smo odbili tri ruske sunke proti naši črti poljskih straž.

Zmagoviti konec noveletne bitke.

Dunaj, 18. januarja.

Ker tudi včerajšnji dan ni prinesel nobenih posebnih dogodkov, je smatrati noveletno bitko v vzhodni Galiciji in ob Besarabski meji, o kateri iz razumljivih vojaških vzrokov dnevna poročila niso mogla prinašati podrobnih poročil, kot končano. Naše orožje je na vseh točkah 130 km širokega bojišča odneslo popolno zmago. Naša nad vso hvalo vzvišena infanterija, nositeljica vseh odločilnih bitk, je razumno in spretno podpirana od artiljerije, obdržala vse pozicije proti pogosto večkratni premoči na več krajih. Velika noveletna bitka na severovzhodu Avstrije se je pričela dne 24. decembra lanskega leta ter je trajala, prekinjena le gotove dni, do 15. januarja, torej vsega skupaj 24 dni. Številni polki so stali v tem času po 17 dni v najsilnejšem boju. Ruska dnevna povelja, izpovedi vjetnikov in cela vrsta uradnih in poluradnih poročil iz Petrograda, potrjujejo, da je rusko armadno vodstvo z ofenzivo svoje južne armade zasledovalo velike vojaške in politične namene. Tem namenom so odgovarjale tudi mase ljudi, ki jih je sovražnik postavil proti naši fronti. Zrtvoval je, ne da bi bil dosegel kak uspeh, najmanj 70.000 mož mrtvih in ranjenih ter pustil skoraj 6000 bojnikov kot vjetnike v naših rokah. Sestava čet pri noveletni zmagi kaže, da so udeležena vsa plemena Avstrije. Sovražnik zbira zopet ojačenja proti vzhodnji Galiciji. Sicer na severovzhodu nobenih posebnih dogodkov.

Nova bitka v vzhodnji Galiciji.

Dunaj, 19. januarja.

Včerajšnji dan je potekel mirno. Danes prav zarana se je vnela ob meji vzhodno od Črnovic,

pri Toporovcu in Bojanu, nova bitka. Sovražnik je iznova poslal v boj številne kolone ter izvršil ponekod štiri napade zapored. Povsod pa so ga hrabri branitelji vrgli nazaj. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Krvava bitka ob Besarabski meji.

Dunaj, 20. januarja.

Nova bitka ob Besarabski meji je postala še ljutejša. Razen napadov, o katerih smo že včeraj poročali, in ki so se vršili vsi v prvih jutranjih urah, so morale odbijati naše vrle čete, predvsem budimpeštanska divizija, do popoldne skoro vsako uro na raznih točkah med Toporovcem in Bojanom trdovratne navale nadmočnih sil. Sovražnik je tekom boja nekolikokrat vdrl v naše strelske jarke, bil pa je vedno znova — zlasti vsled drznega protinapada honvedskih polkov št. 6 in 10 — s težkimi izgubami odbit. Teren pred našimi okopi je posejan z ruskimi mrličmi. Na bojnem prostoru posameznih bataljonov smo našli od 800 do 1000 padlih Rusov.

Ostale fronte Pflanzler-Baltinove armade so se nahajale celi dan pod ognjem ruskih topov. Tudi pri severni sosednji fronti v vzhodnji Galiciji se je vršil kratek topovski boj.

Nemško poročilo.

Berolin, 15. januarja.

Pri armadni skupini generala von Linsingena se je ponesrečil ruski napad pred fronto avstro-ogrskih čet v okolici Čerliša južno ovinka reke Stir.

Boji patrolj.

Berolin, 17. januarja.

Snežni viharji so preprečili na največjem delu fronte bojevanje. Le na posameznih točkah se vrše boji med patroljami.

Berolin, 18. januarja.

Pri Duenhofu (jugo-vzhodno od Rige) in južno od Vidsija se je posrečilo Rusom pod zaščito teme in snežnega zameta nenadoma napasti eksponirane nemške majhne pozicije in jih razdejati.

Berolin, 19. januarja.

Na fronti nič novega. Nemške letalske flotilje so napadle kraje, kjer se nahajajo sovražna skladišča ter letalsko pristanišče v Tarnopolu.

Konec ofenzive — nova ofenziva.

V nedeljo končana ruska noveletna ofenziva ob bukovinski meji je trajala 24 dni. Ves čas, izvzemši dva dneva, so Rusi napadali z velikanskimi silami. Ob Besarabski meji se je pričela ruska ofenziva dan pred Božičem, ob Strypi 29. decembra. Ob Strypi so se vršili posebno ljuti boji osem dni, ob Besarabski meji 17 dni. Dne 16. januarja je bila vsa ta silna ruska ofenziva zlomljena.

Sedaj se je pričela nova ruska ofenziva in prvo vprašanje, ki si ga moramo postaviti, je: Kaj nameravajo Rusi doseči s temi silnimi in krvavimi napadi? To morajo vendar že vedeti, da ni mogoče prebiti naših pozicij, to jih je učila noveletna ofenziva. Vse kaže, da ima ta ofenziva politično ozadje in da ima tudi namen vplivati na dosedaj še nevtralne države.

Nemčija ponudila mir.

„Daily Express“ pravi, da je japonski ministrski predsednik Okuma v razgovoru z japonskim sotrudnikom lista „Advertiser“ povedal, da je ponudila Nemčija Japonski in Rusiji mirovna pogajanja. List je mnenja, da sta obe državi ponudbo odklonili, ker se hočeta bojevati do konca.

Ruska razmotrivanja.

„Novoje Vremja“ piše: Istočasno, ko so pričeli Rusi s svojo ofenzivo na Besarabski fronti, poskušajo Nemci na črti Riga-Mitava novo podvzetje. Za enkrat se omejuje to na poizvedovanje. Zlasti živahno je bilo delovanje Nemcev pri Mitavi, kjer skušajo prebiti rusko fronto, da si odpro pod do Rige.

Car ob Besarabski fronti.

Bukareški listi poročajo iz Unghenija, da pričakujejo carja ob Besarabski fronti.

Revolucionarno gibanje v Rusiji.

Iz Stockholma prihaja preko Berlina vest, da se v Rusiji revolucionarno gibanje širi. V raznih petrogradskih četrtih so se vršile hišne preiskave, zlasti pri delavcih. Izvršenih je bilo mnogo aretacij. V Moskvi so aretirali mnogo Tolstevcev, ker so se branili proti vojaški siužbi. Postavili so jih pred vojno sodišče.

Izza francoske fronte.

Boji letalcev.

Berolin, 15. januarja.

Na fronti nobenih posebnih dogodkov. Sovražno letalo, ki ga je sestrelil poročnik Bölke severovzhodno Alberta, je padlo v angleško črto, kjer ga je naša artiljerija s streli vžgala.

Obstreljevanje Lilla.

Berolin, 16. januarja.

Sovražni monitor je brez učinka obstreljeval okolico Westende. Angleži so streljali v notranje mesto Lille. Dosedaj je ugotovljena le malenkostna materialna škoda, povzročena po požaru. Na fronti mestoma živahni strelski boji in razstreljevanje.

Obstreljevanje Lensa.

Berolin, 17. januarja.

Nobenih bistvenih dogodkov. V mestu Lens je bilo vsled sovražnega artiljerijskega ognja 16 oseb ubitih in ranjenih.

Letalski boji na nemški zapadni fronti.

Berolin, 17. januarja.

Na fronti ob Ysari je prodrli majhen nemški oddelek v sovražni jarek ter ugrabil 1 strojno puško. Na fronti zapadno od Lille do južno reke Somme živahno rszstreljevanje na obeh straneh.

Ponoči so metali sovražni letalci bombe na Metz. Dosedaj se poroča le o materialni škodi. Neko sovražno letalo je strmoglavilo proti jutru južno od Thiancourta na tla. Od pilotov je eden mrtev.

Berolin, 18. januarja.

Splošno streljanje na fronti pri večinoma jasnem vremenu živahnejše. Lens so zopet živahno obstreljevali. Dva angleška aeroplana sta podlegla v zračnem boju pri Paschendaale in Dadi-zele (v Flandriji). Od 4 letalcev so trije mrtvi. Eden naših letalcev je pri Medewichu (Moiénwic) zbil neko francosko letalo. Voditelj in opazovalec sta mrtva.

Boji pri Lensu.

Berolin, 20. januarja.

Angleži so uporabljajoč dimnate bombe, snoči napadli naše pozicije, severno Freilinghena, par sto metrov na široko. Sovražnik je bil odbit ter je imel velike izgube. Sovražna artiljerija je načrtovala obstreljevala cerkev v Lensu. Nemško letalo je zbil iz sovražne letalske flotilje neki angleški bojni dvokrovnik z dvema strojnima puškama. Ob Yseri je prisilil ogenj naših obrambnih topov neko sovražno letalo, da je moralo v sovražni črti pristati. Naša artiljerija je potem sovražno letalo uničila. Včeraj ponoči smo bombardirali vojaške naprave v Nancyju.

Novi načrti entente.

Iz Christianije poročajo, da Rusija baje namerava ustaviti akcijo proti Galiciji. V Parizu je sklican nov nujen vojni svet, ki naj sklepe o uporabi ruskih in italijanskih čet. V zvezi s temi vprašanji je tudi predčasni povratek kralja Viktorja Emanuela v Rim. Anglija in Francija zahtevata namreč od Italije, da izpolni svoje obljube ali pa nadaljuje vojno popolnoma na svojo roko. Sonino in Salandra sta baje za to, da se Italija ukloni, Cadorna pa zahteva, da se Italija ravna samo po svojih lastnih interesih.

Proti nemški Vzhodni Afriki.

General Doiren, ki naj prevzame vrhovno poveljništvo nad angleškimi četami, ki stoje v boju proti Nemški Vzhodni Afriki, je dospel v Capetown.

Boji na morju.

Nov spor med Ameriko in Avstrijo.

„Newyork-Herald“ poroča iz Washingtona: Zedinjene države pripravljajo novo protestno noto Avstro-Ogrski, v kateri se pritožujejo, da si je neki c. in kr. podmorski čoln vzel z ameriške petrolejske ladje „Petrolita“ petrolej. Zedinjene države zahtevajo, da avstro-ogrska vlada to postopanje kara, da se opraviči in povrne škodo.

Slučaj „Persia“.

Ameriški veleposlanik v Berlinu, Fararo, je sporočil vladi Zedinjenih držav: Nemška vlada je dobila od vseh poveljnikov podmorskih čolnov v Sredozemskem morju poročila; poveljniki izjavljajo, da niso odgovorni za potop „Persie“.

Pomorska bitka na Črnem morju?

Iz Bukarešte poročajo dne 19. januarja: Danes zjutraj ob pol 10. je bilo slišati z morja v smeri na Odeso silno grmenje topov. Domneva se, da se je vršila na Črnem morju pomorska bitka.

Angleška vojna mornarica.

Dne 19. t. m. izdan zakonski načrt predlaga nadaljnjih 50.000 mož za angleško mornarico, ki bi potem štela 350.000 mož.

Amerika odobrava oboroženje vojnih ladij.

Državni departement Zedinjenih držav je dovolil, da se italijanski parnik „Giuseppe Verdi“ z dvema topoma odpelje, ker je kapitan zagotovil, da bo topove rabil samo za obrambo.

Ta slučaj je principijalne važnosti, ker kaže, da so se v Washingtonu pridružili angleškemu mnenju, da imajo trgovske ladje pravico se braniti, ker podmorski čolni napadajo trgovske ladje z

nebojevniki. Na drugi strani pa centralnim državam ni treba več svariti takih ladij, ker so z oborožitvijo stopile v vrsto pomožnih križark.

Anglija namerava blokirati nevtralne države.

Novi Jork, 16. januarja.

Listi prinašajo brzjavke iz Londona, ki poročajo, da bo Anglija v kratkem nadomestila kraljevske odredbe, ki urejujejo nevtralno trgovino, s proglasitvijo pravilne blokade. Državni departement še ni dobil uradnega poročila o tem. Vladni krogi pa so mnenja, da bo ta korak odstranil mnogo vzrokov za nesporazumljenja in nedvomno udeležil pravico Anglije, da prepreči vsak uvoz v nemška pristanišča. Zdi se, da se bo s tem vresničila tudi teodorija o končni namembi blaga, ki prihaja preko nevtralnih držav v Nemčijo ali je za Nemčijo določeno.

Turčija proti štirizvezi.

Boj za Carigrad.

Carigrad, 15. januarja.

Kavkaška fronta. V noči na 14. januar in 14. januarja je obnovil sovražnik s svojimi glavnimi silami silne napade na odsek južno od reke Aras tja do potoka Narman in proti prostoru severno od prvoimenovanega odseka in južno od reke Aras do gore Karadaš. Vse te napade smo ustavili ter z energičnim odporom svojih čet uspešno zavrnili. Vjetniki iz vseh odsekov pripovedujejo, da so imeli napadajoči ruski polki strašne izgube.

Boji pri Kut el Amari.

Angleškim pomožnim četam se ni posrečilo osvoboditi v Kut el Amari zajetih čet. Položaj teh čet v Kut el Amari je tem opasnejši, ker imajo baje samo še za 14 dni živili. Stevilo zajetih čet cenijo na 12.000. Baje čete že 14 dni stradajo in so se ponesrečili tudi vsi poskusi, preskrbeti posadko z živili. V mestu je tudi kakih 3000 ranjenec.

Carigrad, 16. januarja.

Fronta v Iraku. Pri Kut el Amari traja artiljerijski boj s presledki. — Fronta v Kavkaziji. Tudi včeraj je sovražnik nadaljeval svoje napade na naše pozicije na severu in na jugu reke Aras. Imel je prav težke izgube, zlasti v silnem boju med reko Aras in dolino Id. V tem odseku so se umaknile naše čete, ki so bile že en teden zadržale močne čete v bližini doline Id ležečega sovražnega krila, na svoje prednje pozicije nekaj kilometrov južno od Arasa. V bojih v prednjih pozicijah smo moža proti možu prizadejali sovražniku velike izgube. Vplenili smo mnogo orožja.

Carigrad, 17. januarja.

Fronta v Iraku. Nobenih bistvenih izprememb. Naša artiljerija je razdejala neki sovražni monitor, kateri je bila srečala v okolici Šejk Saída. — Kavkaška fronta. Naše čete se junaško branijo proti napadom nadmočnih sovražnih čet na naše pozicije med rekama Aras in Id ter zagotavljajo na ta način kljub trajnim silnim snežnim zametom sodelovanje naših čet na krilih z našimi četami v centru. Druge fronte so neizpremenjene.

Carigrad, 18. januarja.

Kavkaška fronta. Napade Rusov, ki so imeli vsled naših silnih napadov velike izgube, smo, ko smo dobili zadnji čas ojačenja, na vsej fronti ustavili. Kljub silno močnemu napadu premočnih sovražnih čet, ki traja že 8 dni, je položaj z nekaterimi brezpomembnimi izpremembami za nas ugoden. Sicer ni poročati ničesar.

Vojna proti Egiptu.

„Petit Journal“ pravi, da se bo vojne proti Egiptu udeležilo kakih 300.000 Turkov.

Japonsko brodovje za Sueški prekop.

Iz Kelmorajna poročajo, da je dobila neka japonska flotilja povelje, da odplove proti Sueškemu prekopu. „Kölnische Ztg.“ pravi, da naj japonsko brodovje štiti plovbo v Sredozemskem morju ter se eventualno udeleži obrambe Sueškega prekopa. Za so najbrže določene varovane križarke „Kasuga“, „Tokiya“ in „Šitosa“. Obe zadnji križarki sta že pred nekaj dnevi odpluli z zapечатimi povelji proti jugu.

Ob Sueškem prekopu.

„Secolo“ poroča, da domačini ovirajo utrjevalna dela ob Sueškem prekopu. Mnogo domačinov zapušča nenadno delo kljub temu, da dobe delavci dvojno dnevno.

Boji v Egiptu.

Angleži poročajo, da je neka angleška kolona iz Matruha 13. t. m. konstatirala 40 milj od Matruha 400 Arabcev. Arabci se niso ustavljali, marveč so zbežali, ko so prišle angleške čete. Nad sto velblodov, vse ovce, koze in šotore so Angleži vplenili.

Iz Pretorije poročajo, da je dospela prva južnoafriška pehotna brigada v Egipt.

DNEVNE VESTI.

Čestitke avstrijske vlade armadi. Grof Stürgkh je poslal v imenu avstrijske vlade vrhovnemu poveljniku feldmaršalu Frideriku prirčne častitke povodom kapitulacije Črne gore. Nadvojvoda Friderik se je brzjavno zahvalil.

Grof Tisza na Dunaju. V torek se je mudil grof Tisza zopet na Dunaju. Tam se je nahajal tudi ogrski domobranski minister baron Hazai.

Stürgkh v avdijenci. Ministrski predsednik grof Stürgkh je bil v četrtek v posebni avdijenci pri cesarju.

Trgovski minister v Budimpešti. Trgovski minister dr. Spitzmüller je imel v četrtek daljša posvetovanja z ministrskim predsednikom grofom Tiszo, s finančnim ministrom Teleszkyjem in s trgovskim ministrom baronom Harkanyijem.

Demisija grofa Pejačevića. „Hrvatska Riječ“ poroča iz informiranih krogov: Hrvatski minister grof Pejačević, ki je interniran na Francoskem bo demisijoniral. Za nasledništvo se imenujejo imena različnih kandidatov.

Razširjenje vojnosluzbene dolžnosti. Izšla je v obeh državah monarhije naredba, ki razširja vojnosluzbeno dolžnost do starosti 55. let. Doslej je ta dolžnost veljala samo do 50. leta starosti. Pravi se, da je bilo to potrebno, ker se je vedno več ljudi iz črnovojniških kategorij poklicalo na službo z orožjem in je te treba nadomestiti. Čez 50 let stare osebe se bodo vporabljale v notranjosti monarhije le zadalj za armado, ki je na bojišču, v pokrajinah, kjer ni politična uprava izročena kakemu vojaškemu zapovedniku, torej le izven ožjega in širšega bojnega območja, bodo služile samo šest tednov in se bodo smele vnovič vpoklicati le po en ali dva meseca trajajočem prekinjenju slszbovanja. Veljavna je ta naredba samo za čas sedanje vojne.

Nemščina na Češkem. Češki namestnik grof Coudenhove je izdal ukaz, v katerem je rečeno: Službeni jezik deželnoknežjih, političnih in policijskih oblasti v notranji službi in v občevarju z drugimi državnimi organi, uradi in oblastmi je nemški. Prav sedanje vojne razmere so dokazale siino potrebo, držati se brezpogojno te uredbe, ki je zgolj v državnem interesu in se ne more smatrati za zapostavljenje kakega drugega jezika. Nadziralec prosim, naj pri inspekcijah in tudi sicer posvečajo pozornost rabi jezika in mi poročajo, če zapazijo kak nedostatek.

Kdor želi, da se mu ceneno klavir uglesi, naj to naznani do 26. t. m. v občinski pisarni.

Volitve v c. kr. notarsko zbornico za Kranjsko za dobo treh let so se vršile v nedeljo, dne 16. t. m. Predsednikom je bil soglasno izvoljen dosedanj predsednik gosp. Ivan Plantan, za člane zbornice pa gg. Anton Komatar za Vrhnike, Niko Lenček iz Škofje Loke, Emil Orožen iz Kamnika, dr. Alojzij Žnidarič iz Ilir. Bistrice, Aleksander Hudovernik iz Ljubljane in dr. Andrej Kuhar iz Litijske.

Novi notarji. Imenovani so za notarje notarski kandidati: dr. Ivan Stojan za Senožeče, dr. Josip Krevl za Cerknico, dr. Viljem Maurer za Logatec, Ivan Kolenc za Kransko goro in Fran Burger za Radeče. Notar Fran Jereb je premeščen iz Radeč v Črnomelj.

Shranjeni milijoni. Pravosodno ministrstvo je izdalo ukaz o depozitih, ki leže pri avstrijskih sodiščih izvezemši Gališko, Bukovino in Primorsko. Koncem leta 1914. je bilo v sodni shrambi 2.127.444 kron v gotovini 430.761.531 kron v vrednostnih papirjih, 303.595.854 kron v vložnih knjižicah denarnih zavodov in 1.282.654 kron v dragocenostih. Na Kranjskem je bilo pri sodiščih shranjenih 12.844.274 kron, eno sodišče pa je imelo pri avstro-ogrski banki shranjenih 457.919 kron.

Honorar za bolgarski Rdeči križ. Dvorni svetnik dr. Eiselsberg je daroval svoj zdravniški honorar v znesku 50.000 frankov, ki ga je dobil za zdravljenje grškega kralja.

Surovi slakor kot krmilo. Centrala za krmila opozarja posestnike živine, da se naj letos založe tudi s primernimi množinami surovega sladkorja, ki je vsled pomanjkanja drugih krmil posebnega pomena. Posestniki živine v mestih naj prijavijo za celo leto potrebno množino surovega sladkorja pri občinskih uradih, oni z dežele pa pri kmetijskih podružnicah ali kmetijskih družbah, in sicer najpozneje do 1. februarja.

Razglas. Ponovno se je dogodilo, da so pobegnili vojni ujetniki iz taborišč, ozir. od dela izven taborišč in da se jih je moglo šele čez nekaj časa zopet prijeti. Ker obstoja velika nevarnost za ogleduško delovanje teh ubežnikov, se vsakdo svari, da takih beguncev, ki jih ni težko spoznati po opravi in govorici, na noben način ne podpira, n. pr. s prenočitvijo, prodajo ali podaritvijo civilnih oblek itd., ker se taka dejanja kar najstrožje kaznujejo. Zlasti zadene gostilničarje poleg tega še kaznovanje radi prestopka zoper zglaševalne predpise ter obrtno-policijske posledice. Dotžnost vsakega posameznika je, opažene slučaje pobegnitve takoj naznaniti bližnjemu vojaškemu poveljstvu ali politični oblasti, orož. postaji ter varnostne organe

kar narbolj pri zasledovanju podpirati. Zlasti je posvečati največjo pozornost straženju v delo oddanih vojnih ujetnikov, ker bi se drugače isti zopet odtegnili. Kdor da varnostnim ali vojaškim oblastim podatke, ki dovedejo do prijetja pobeglih vojnih ujetnikov ali kdor neposredno povzroči tako prijetje, dobi nagrado 10 do 25 K. Nagrade razdeljuje na upravičence vojaško poveljstvo, v čegar okolišu se nahaja dotična ujetniška postaja, po lastnem preudarku z izključitvijo pravne poti.

Dovoz petroleja. Če prodaja trgovec najmanj en sodček petroleja ter ga pošlje iz svojega skladišča v namembno postajo kupca, sme računati za dovoz petroleja s kolodvora v svoje skladišče ter pa odvoz iz njega na kolodvor le 1 K za vsake 100 kg čiste teže (125 kg bruto) prodanega blaga. Če prodaja trgovec najmanj en sodček petroleja iz skladišča brez nadaljnega pošiljanja, sme računati za dovoz s kolodvora v skladišče le 50 vinarjev za 100 kg čiste teže (125 kg bruto) prodanega blaga. Določeni povišek se sme zaračunati le enkrat, tudi če bi se prodal petrolej večkrat.

Najvišje cene za petrolej. Z ozirom na ukaz c. kr. deželne vlade z dne 20. decembra 1915 št. 35991 določa okrajno glavarstvo v Kranju najvišje dopustne cene, ki se jih pri nadrobni prodaji petroleja za razsvetljavo ne sme prekoračiti. Cene so se določile za 1 kg odnosno 1 liter petroleja in sicer za vse kraje političnega okraja, izvzemši Šenturško goro, Dražgoše, Javorje, St. Lenart, Leskova, Lučine, Staro in Novo Oslico, Sovodnje, Sorico in Podblico 1 kg 60 vin., za 1 liter 50 v., za izvzete kraje 1 kg 61 vin., za 1 liter 51 vin. Teh najvišjih dopustnih cen se pod izogibom strogih kazni ne sme prekoračiti. Prodajalci petroleja imajo nabiti te najvišje dopustne cene v svoji prodajalni, na vsakomu vidnem mestu. Pričujoči razglas stopi v veljavo z dnem, ko se objavi.

Najvišje cene za svinjsko mast in svinjsko slanino. Kadar prodaja izdelovalec svinjsko slanino prekupcu, smejo biti za 100 kg čiste teže naslednje najvišje cene: Za namizno slanino (soljeno ali nesoljeno) K 618.—, za hrbtno slanino (soljeno ali nesoljeno) K 669.—, za sirovo slanino, soljeno K 608.—, za prekajeno sirovo slanino K 657.—, za prekajeno namizno slanino K 668.—, za prekajeno hrbtno slanino K 723.—, za neprekajeno slanino v kosih K 639.—, za prekajeno in papricirano slanino v kosih K 687.—, za poparjeno slanino K 687.—, za desertno slanino K 756.—. V nadrobni prodaji, to je, kadar se neposredno oddaja porabniku, bodisi da oddaja pridelovalec ali prekupec, smejo znašati za 1 kg čiste teže naslednje najvišje cene: Za spuščeno mast (zabelo) K 732.—, za nespuščeno sirovo mast (salo, trebušno mast) K 7.—, za sirovo slanino (soljeno ali nesoljeno) K 620.—, za namizno slanino (soljeno ali nesoljeno) K 672.—, za hrbtno slanino (soljeno ali nesoljeno)

K 728.—, za prekajeno sirovo slanino K 716.—, za prekajeno namizno slanino K 728.—, za prekajeno hrbtno slanino K 788.—, za neprekajeno slanino v kosih K 696.—, za prekajeno in papricirano slanino v kosih K 748.—, za poparjeno slanino K 748.—, za desertno slanino K 824.—. Zaradi prestopkov zoper sprednja določila se bode postopalo po predpisih §§ 5 in 6 ministrskega ukaza z dne 29. novembra 1915. l., drž. zak. št. 348. Te cene veljajo od 16. januarja 1916 do vstevšega 15. februarja 1916. Cene za prihodnja mesečna razdobja se bodo pravočasno določile.

Nova naredba o moki. Izšla je nova ministrska naredba, ki preminja dosedaj veljavne določbe o uporabi žita in mlinških izdelkov. Nova naredba določa, da kmetovalci zase in za osebe svojega gospodinjstva ne smejo več porabljati po 400 gramov žita na dan, ampak samo še 300 gramov. Nadalje določa naredba, da smejo osebe, ki se vedno prehranjujejo v gostilnah, dobivati odslej samo kruh in ne več moke ter bodo dobivale nakazila samo za kruh. S tem se hoče preprečiti, da bi se z nakazili, ki takim osebam ostajajo, kupovala moka. Da bi se osebe, ki rabijo manj kruha, kakor ga smejo dobivati, ne mogle zbirati moke, je deželni politični oblastvom naročeno, urediti izkaze o porabi kruha in moke tako, da se ne bo dobivalo več kakor en kilogram za osebo na 14 dni. Izjemo smejo politična oblastva dovoliti le tam, kjer je dovoljeno, da smejo peki peči kruh, čigar testo so pripravile druge osebe.

Stelja. V kranjskem okraju nastavljeni vojaški treni potrebujejo nujno gozdno (listnato) steljo, ki se zahteva od lastnikov gozdov na podlagi zakona o vojnih dajatvah. Prebivalstvo se vabi, da izrabi sedanje ugodno vreme in kolikor mogoče listja nagradi, ki ga je potem ponuditi v teku 3 dni v nakup trenskemu poveljstvu v Kranju in pa onemu v Škofjiloki, nakar se bodo poslali vozovi ponj in se bo pogodilo glede odškodnine. Za slučaj pa, da bi ostal ta oklic brezuspešen in bi lastniki gozdov pustili listje v gozdu neporabljeno, bodo vojaška poveljstva sama po svojih organih dala nagrabiti in odpeljati listje iz gozdov. Štvar lastnikov gozdov bo potem dognati, koliko voz se je iz posameznih gozdov odpeljalo in za slučaj da se zahteva kaka odškodnina, stopiti v dogovor z dotičnim vojaškim oddelkom. Pritožiti, da so komu vojaški listje iz gozda odvzeli, se pač vpricho nujne vojaške potrebe, ne bo nihče mogel. Sicer pa apelujem na patrijotično čuvstvovanje, da se vojaštvu v tej zadevi ne delajo nikake neprilike in da se ga kolikor mogoče podpira, ker je sila res nujna.

Prošnja za slamnate kite za naše vojake na bojnem polju. Za varstvo naših vojakov proti talnemu mrazu in talni mokroti potrebuje vojaška uprava večjo množino tropletenih kit iz slame ali

pa večjo množino dobre dolge slame za izdelovanje takih pletenic. Take kite, približno 3 cm debele in 5 cm široke, lahko ženske in večji otroci na deželni gotovo povsod pleto. Vedno požrtvovalno prebivalstvo se tedaj srčno naproša, da daruje našim vojakom take slamnate kite ter jih odda pri županstvih, odkoder jih bo c. in kr. vojaško oskrbovališče spravilo na fronto. Na zahtevo bi vojaška uprava plačala 7 kron za 1 q zgotovljenih kit. Da pa bodo tudi kaznilnice in prisilne delavnice mogle take slamnate kite v kar največji množini izdelovati, se nadalje prosi za podaritev kar največ dobro uporabne dolge slame, ki se naj odda ali v jetnišnici c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani ali v deželni prisilni delavnici v Ljubljani ali pri c. kr. okr. sodišču v Kranju. Ostala sodišča na Kranjskem ne razpolagajo s za izdelovanje slamnatih kit potrebnim številom kaznencev, vsled česar naj se podarjena slama odda izključno le pri teh zgoraj imenovanih delavnih mestih. Županstva, prečastita duhovčina in učiteljestvo se naprošajo, da ta domoljubni početek kakor ponavadi krepko podpirajo. — C. kr. deželni predsednik: Schwarz s. r.

Potovanje v Srbijo. Za potovanje v Srbijo veljajo sedaj enaka določila, kakor za potovanje v druga območja ožjega bojišča z naslednjimi poostritvami: Redno izdani potni list mora imeti klavzulo izdajajoče oblasti: „Gültig auch zum Betreten von Serbien, jedoch nur mit der Bewilligung des zuständigen militärischen Kommandos.“ (Velja tudi za prestop v Srbijo, toda le z dovolitvijo pristojnega vojaškega poveljstva) in poleg tega mora biti tudi razviden namen in cilj potovanja. Prestop čez mejo se dovoli civilnim osebam le pri Belgradu in pri Smederevem—Kevevari. Pristojna vojaška poveljstva so: Nadpoveljstvo armadne skupine gfm. pl. Mackensena v Kragujevcu za celo okupirano ozemlje; cesarsko nemško armadno nadpoveljstvo št. 11 za vzhodno Srbijo; 3. o. armadno nadpoveljstvo (vojna pošta št. 99) in 3. armadno etapno poveljstvo (vojna pošta št. 211: za zahodno Srbijo; poveljstvo mostišča Belgrad za mesto in belgradski okraj. — S tem so se dosedanja določila razveljavila.

Ženski polk. V eni zadnjih sej francoske poslanske zbornice je prišlo šest mladih dam v čakalnico, kjer lahko občinstvo govori s poslanci. Vse so bile enako oblečene in lahko se reče, da so imele nekake uniforme. Prišle so posredovat, da bi smele francoske žene sestaviti poseben polk, ki bi šel v boj proti Nemcem. Najprej so hotele do vojnega ministra, ta pa jim je sporočil, da jih ne more sprejeti, ker po veljavnih postavah morajo biti vojaki le moški. Tudi ministrski predsednik jim ni mogel nič drugega povedati. Ponudile so vladi, da postavijo na bojišče 2000 krepkih, zdravih in pogumnih žensk, a predlog je bil odklonjen.

Podor skalovja v Kokrski debri pri Kranju.

V IV. zvezku Carniole, izvestij Muzejskega društva za Kranjsko l. 1915. je izšel članek dr. Gv. Sajovica o krušenju labornih plasti v Kokrskem obrežju. Ker se tiče ta članek najbližnje okolice mesta Kranja, bo brezdvomno zanimal marsikoga izmed naših čitateljev. Zato ponatiskujemo omenjeni članek z dovoljenjem uredništva v naslednjih vrsticah.

Fotogr. g. Franc Ivanc, šolski vódja v Kranju.

Kokrska deber v Pečeh pri Kranju.

Divje romantična dolina reke Kokre je med najzanimivejšimi in najkrasnejšimi dolinami našega alpskega ozemlja. Kokra izvira v Karavankah in sicer na pobočjih Velikega vrha, Stegovnika in Virnikovega Grintavca. Takoj v začetku teka je prodrla glavno sleme Kamniških alp med Kokrsko Kočno in med skupino Kranjskega Storžiča in je zarezala pri tem svojo globoko strugo v orjaško gorsko gmoto. Svoj prod, pesek in glineni mot pa je odnašala v diluvijalni dobi in ga odlagala ali naplavljalna sklad na sklad v dolnjem teku in ga

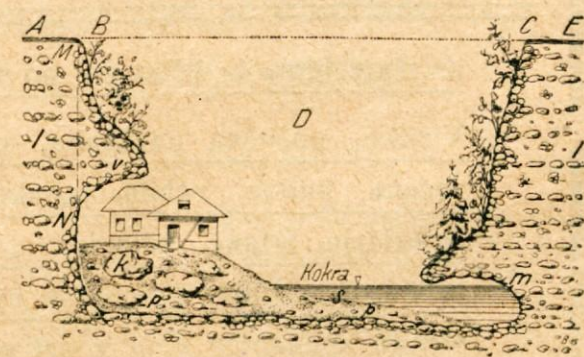
je ob izlivu v Savo pridruževala Savskemurodu. V tisočletjih so se sprijele ogromne množine naplavine v obsežne skladowe labore (konglomerata), ki tvorijo sedaj ravnino v okolici Kranja.

Sčasoma pa je izjedla Kokra v dolnjem teku sedanjo strugo v svojo nekdanjo naplavino in zarezala vanjo mestoma približno 25 do 30 m globok jarek. V strmih jarkovih stenah pa so se krušili vsled preperevanja in izpodmivanja manjši in večji kosi labore in se kotalili in padali v strugo, odkoder jih je tirala reka naprej, ali pa so obležali v njej. Jarek se je vsled odkrhanja polagoma širil in skalne stene so se mu obrasle z grmičevjem in drevjem. Tak jarek zovemo deber. Tako je nastala romantična Kokrska deber, ki jo šteje mo med najznamenitejše naravne krasote v okolici Kranja.

Oblikovanje Kokrske debri pa s tem še ni končano. Ne prestando so na delu razni pretvarjajoči činitelji. Tisoč- in tisočletja, pronica dan za dnem voda v razpoke strmega skalovja Kokrskega obrežja. Voda rahlja lepilo v labori s tem, da izlužava iz njega predvsem apnenčevo snov. Na njenem mestu ostajajo luknjice. Uspeh izlužavanja je, da je labora luknjičava kakor goba. Čim bolj luknjičava je labora, tem več vode sprejema vase in tem uspešnejše se vrši izlužavanje. Obenem z njim se vrši v labornih plasteh še druga kemična

preosnova, namreč okisavanje (oksidacija) železovih spojin. Uspeh tega pojava prav lahko opazujemo v obrežnem skalovju Kokrske struge; belo lepilo labore namreč porjavi. Ker obliava rečna voda znožje sten naravnost, zato izlužava tam voda laboro najhitreje in izpodmiva in gloje steno zlasti ob povodnih tako, da nastajajo ob gladini vode pod steno segajoči prazni prostori. Taka izpodjedena mesta ob znožju obrežnega skalovja vidimo ob Kotorski strugi na več krajih. Tisti del stene, ki leži nad praznino, nima več podlage in zaradi

tega ga izkuša teža odtrgati. Kadar je od izlužavanja in preperevanja labora zrahljana, tedaj počasi naposled previseči kos stene, in čestokrat zadostuje teža prevese same, da se utrga in zgrmi v strugo. Take podore navadno pospešujejo še

Shematni prerez Kokrske debri v Pečeh poleg Kranja.

Do črte ABCE je segala labora (1) prvotno. Vanjo je zarezala Kokra sedanjo deber D pod BC in na njenem dnu sedanjo strugo S. V tej strugi odlaga prod p, stene debri pa izpodmiva n. pr. pri m. Ob višji vodi je izpodmila v desnem bregu preveso V. - K od te prevese odkrušeni kosi labore, ki so obležali v Kokrini strugi in so vodo na tem kraju odrivali na nasprotni breg. Pod preveso V in v prostoru med njo in sedanjo Kokro je stala hiša z gospodarstvi poslopji. Prevesa V se je utrgala 18. II. 1915 ob s pikicami označeni črti MN in podrla hišo popolnoma.

zmrzal. Po luknjicah in razpokah labore zaostaja joča voda v zimskem času zamrzne. Zmrzujoča voda se razteza, in sicer s toliko silo, da razganja laboro. Seveda se pokaže pri prevesah, kjer je važen činitelj podora teža preveseče gmote same, učinek zmrzali hitreje, kakor pa v neizpodmitih stenah. Prav zaradi tega, ker zmrzal povzroča navadno neposredno krušitev in razpadanje skalovja, so skalni plazovi in podori v zimskem in spomladanskem času najpogostnejši.

V skalnatem bregovju Kokre lahko opazujemo, da deluje mehansko in kemično preperevanje neprenehoma. Leto za letom padajo po strmih stenah, zlasti v zimskem in spomladanskem času, majhni odkruški, in zdaj pa zdaj tudi večji kosi skalovja. Manjše odkruške komaj opazimo, čeprav

jih je mnogo; bolj nas zanimajo veliki, ki nas po težkem padcu in po obsežnosti opozarjajo nase. Manjše odkruške reka takoj ali pa ob visoki vodi odnaša sproti in jih odlaga drugod; zaostajajo pa večje in težje skale, ki obleže na bregu ali pa v strugi. Izmed mnogih takih skal v Kokrski debri pri Kranju naj navedem n. pr. dve, ki sta v Kokri se kopajočim meščanom dobro znani, in sicer sta to „Svetinova skala“¹⁾ v strugi na desnem bregu Kokrskega dola pod Kranjem pod cerkvijo sosednje vasi Huje, in pa „Svečarjeva skala“ na levem bregu, nekoliko na desno pod tovarno mlarja Focka („Pri Svečarju“) v Kranju.

Kolikor pomni sedanji rod, so se odtrgali 1. februarja 1881 ogromni kosi laborne stene v Lajhu na levem bregu pred izlivom Kokre v Savo ob Čirčiskem mostu²⁾. Od navpičnega 30 do 35 m visokega skalnatega brega so se ločili zjutraj ob 5¹/₂ uri tistega dne sprednji deli stene nad „Pod-

sp. j. Fotogr. g. Boris Pirc, osmošolec v Kranju

Del 1. febr. 1. 1881 porušenega skalovja v Lajhu na levem bregu Kokre, pred nje izlivom v Savo pri Kranju.

Pri a . . a zgornji rob struge, v levem kotu pri sp. j. spodnji del sedanjega jezua nad mlinom.

¹⁾ Svetinovo skalo je Kokra v poslednjih letih do polovice zasula s prodom in sipi.

²⁾ Poročilo v „Slovenskem narodu“ 1881, št. 28, v „Novicah“ 1881, št. 6, str. 47 in v „Laibacher Wochenblatt“ 1881, Nr. 26.

skalovcem“ v dolžini 70 do 80 metrov in so zgrmeli navzdol s takšno silo, da se je treslo v hišah po mestu pohištvo in so žvenketala okna, kakor ob potresu. Odtrgano skalovje je pokopalo pod seboj bajto „Pri Podskalovcu“, ki je bila takrat že zapuščenca, nekdanj pa so v njej stanovali lončarji. Velikanske in mnoge skale in manjši odkruški so zasuli in zajezili Kokro strugo tako močno, da je voda le deloma odtekala po mlinskem jarku nasproti ležečega tedanjega Ažmanovega mlinu. V strugi pa so se navrhovabili odkruški tako visoko, da so zajezili Kokro in je zaustavljena rečna voda napravila malo jezero, ki se je prostiralo od skalnatega jezua navzgor tja do kraja pod kranjskim župniščem. Okrajni most, Ažmanov mlin in Malijeva tovarna so bili v nevarnosti, zato so odprli zasuto strugo, kolikor se je dalo, takoj v prvih dneh. Pri tem delu jim je mnogo pomagala reka sama, ki je odnašala vrhnje odkruške. Velike spodnje odtrgane laborne skale pa so tvorile še vedno do 5 m visok jez. Preko njega si je napravila reka zopet pot, jez pa je še dandanes glavna podlaga umetno napravljenemu jezua nad sedanjim Pavšlarjevim mlinom. Za jezom nastalo kotlino je zasula Kokra sčasoma z obilnim prodom in tako izdatno zvišala svojo strugo. Na levem bregu leži še sedaj več velikih labornih skal, ki so se takrat odkrušile.

Od tedaj nismo čuli o kaki obsežnejši krušitvi v Kokrskem bregovju. Letošnje leto (1915) pa so se javili že omenjeni razdirajoči činitelji zopet z večjimi učinki. Na severnovzhodni strani Kranja se je 18. februarja ob 2¹/₂ uri ponoči utrgala od visokega desnega brega Kokre v Pečeh globoko izpodmita in vrhu tega še od človeške roke izpodkopana skala in z njo so se odkrušili tudi iz neposredne sosesčine precejšnji kosi labore³⁾. Skala je pod seboj nahajajočo se hišo, v kateri je prebival poljedelec Jurij Sirc s svojo družino, popolnoma porušila in jo deloma potisnila prav do vode. Pri tem je ubilo tri osebe. Skala se je razdrobila pri padcu na več kosov. Odkrušeno skalovje je zapustilo na skalni steni do 20 m visoko in do 15 m široko sled. Velika skala je štrlela nad hišo 5 m iz obrežne stene. Sosednji oddelki labore so se odkrušili različno, mestoma do 1 m, drugod le 0,2 m globoko. Na desni strani odtrganih skal je še ostala srednja velika prevesa. Med njo in materno gmo-to reži že do 20 cm široka in nad 150 cm dolga razpoka, ki je bila ob času podora napolnjena z ledom in po kateri razžene v bližnjem času zmrzal tudi še te, že itak močno prepelele laborne kose in jih vrže v Kokrino strugo.

³⁾ Poročila o tem dogodku so prinesli: „Slovenski narod“ 1915, št. 40 — „Slovenec“ 1915, št. 39 in 40 — „Laibacher Zeitung“ 1915, Nr. 43, u. 44 — „Sava“ 1915, št. 8. — „Gorenjec“ 1915, št. 8. — „Ilustrirani glasnik“ 1915, št. 28, str. 33 (s sliko).

Fotogr. g. Fr. Ivanc, šolski vodja v Kranju.

Podor skalovja v Kokrski debri v Pečeh pri Kranju 18. II. 1915.

V obeh slučajih, namreč leta 1881 in 1915, so nam okoliščine skalnega podora v Kokrskem obrežju popolnoma jasne. Obakrat so se podrli globoko izpodmiti in previseči deli stene.

Teden dni za tem, dne 24. februarja zjutraj, se je utrgal v Kokrski dolini med Tupaličami in vasjo Kokro nad državno cesto v Polajnarjevem bregu del skalovja⁴⁾. Večje skale gorenje triadnega apnenca so se skotalile preko ceste in se ustavile na travniku ob reki. Blizu tega mesta pri 14,5 km se je pogreznil del državne ceste. Na nasprotnem bregu Kokre pa je spolzela navzdol zemlja pri Mengerjevem posestvu. Pri tem se je premaknila večja ilovnata gruda.

Dr. Gv. Sajovic.

⁴⁾ Poročilo v „Gorenjcu“ 1915, št. 9.

Bivši trgovec sedaj brez dela išče primerno službo

Natančneje pri upravnistvu „Save“.

Tiskarna „Sava“ v Kranju

izvršuje hitro in lično ter po najnižjih cenah:

Vizitke, poročna naznanila, zavitke, pisma, račune, jukste, vabila, lepake, posmrtnice, cirkularje, letake, knjige v vseh velikostih, brošure, časopise ter sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah.

! Za zimo!

Naistarejša trgovina

! Za zimo!

Ferd. Sajovic
v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)
priporoča

2 52—3

svojo bogato zalogo

sukna, zimskih modnih blagov, barhentov za ženske bluže in obleke, pike, belih in višnjevih barhentov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odev, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga. Volneni robci, pletli najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti. Zimske moške in ženske srajce, jopice in hlače.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.
Svilnati robci najnovejših vzorcev.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³ / 4⁰ / 0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

6 52—1